Halfjaarrapportage Colleges financieel toezicht

januari – juni 2026

College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten
College Aruba financieel toezicht
College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

www.cft.cw

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

01 Colleges financieel toezicht 4

02 Advisering in het eerste halfjaar van 2026 6

Curaçao 7

Aruba 10

Sint Maarten 13

BES (Bonaire, Sint Eustatius en Saba) 16

03 Bijlagen 22

Bijlage 1: Taken, werkzaamheden en samenstelling van de colleges 23

Bijlage 2: Een overzicht: factsheet Curaçao 25

Een overzicht: factsheet Aruba 26

Een overzicht: factsheet Sint Maarten 27

Een overzicht: factsheet BES 28

Bijlage 3: Afkortingen- en begrippenlijst 30

Bijlage 4: Overzicht adviezen en reacties eerste halfjaar van 2026 32

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt de halfjaarrapportage over de eerste helft van 2026 van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft), het College Aruba financieel toezicht (CAft) en het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft BES).

Deze rapportage omvat een overzicht van de uitgevoerde werkzaamheden en de belangrijkste punten uit onze adviezen. Aan het einde van deze rapportage zijn factsheets toegevoegd die de belangrijkste economische indicatoren bevatten van de zes (ei)landen waar wij als colleges voor werken. Daarmee kunt u de economische ontwikkelingen volgen en vergelijkingen maken tussen de (ei)landen. Daarnaast kunnen wij beter duiden waar onze werkzaamheden impact hebben of waaraan wij nadere aandacht wensen te besteden.

De eerste helft van 2026 stond in het teken van geopolitieke en regionale spanningen en economische onzekerheid. Hoewel de (ei)landen hiervan vooralsnog beperkt hinder hebben ondervonden, onderstrepen deze ontwikkelingen het belang van solide en houdbare overheidsfinanciën.

De colleges hebben in de eerste helft van dit jaar bijzondere aandacht besteed aan de veelheid van overheidsentiteiten op de (ei)landen. Dit zijn overheidsbedrijven of stichtingen die op enige afstand van de overheid vaak belangrijke publieke taken vervullen, met name in de sfeer van nutsvoorzieningen. Het op afstand zetten van overheidsentiteiten kan efficiencywinst opleveren, maar het blijft altijd zaak dat de overheid zelf scherp zicht houdt op de governance, de kwaliteit van de uitvoering en zaken als dividendbeleid. In het recente verleden hebben de colleges meerdere voorbeelden gezien van gebrekkig toezicht op overheidsentiteiten en onnodig dure financieringsconstructies. Daarom hebben de colleges tijdens hun meest recente bezoeken aan de (ei)landen speciale aandacht besteed aan overheidsentiteiten. Naast een waardevolle analyse van de verschillen tussen de (ei) landen konden de colleges een aantal nuttige aanbevelingen doen gericht op het verbeteren van de governance en het dividendbeleid rondom de overheidsentiteiten die actief zijn op de (ei)landen. In het geval van Curaçao kon de minister van Financiën dankzij de inzichten en aanbevelingen van het Cft zelfs direct overgaan tot het vorderen van hogere dividendopbrengsten. Het Cft benadrukt het belang van een adequaat deelnemingenbeleid door de (ei)landen.

Na het bezoek aan Sint Maarten in het derde kwartaal van 2025 heeft het college in zijn tweede reis dit semester stilgestaan bij de problematiek van de kruisfinanciering die er tussen verschillende sociale fondsen plaatsvindt. Het gevaar is dat de fondsen uitgeput raken en dat daarmee uiteindelijk een zware last op de, toch al moeizaam in evenwicht zijnde, begroting van Sint–Maarten komt te rusten. Het college maakt zich hier al enige tijd zorgen over en volgt de ontwikkelingen nauwgezet.

Hans Hoogervorst

01

Colleges financieel toezicht

De Colleges financieel toezicht hebben als doel om samen met de besturen van Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius en Saba gezonde overheidsfinanciën te realiseren.
De invulling van het begrip gezonde overheidsfinanciën vindt zijn basis in diverse wetten op basis waarvan de colleges opereren. Dit zijn de Rijkswet financieel toezicht voor Curaçao en Sint Maarten (Rft), de Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht (LAft) voor Aruba en de Wet financiën openbare lichamen voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet FinBES).

Gedurende de jaarlijkse cyclus van begroten, uitvoeren en verantwoorden houden de colleges toezicht op de naleving van de afgesproken normen en volgen ze de verbetering van het financieel beheer. Het doel van het toezicht is evenwicht in de begroting en verantwoording na te streven. Dit houdt in dat ieder (ei)land bouwt aan een financiële buffer en een beheersbare schuldpositie om daarmee op termijn financieel autonoom te kunnen zijn. Daarvoor is goed financieel beheer cruciaal. Denk hierbij aan de rechtmatigheid, controleerbaarheid, actualiteit en getrouwheid van de publieke geldstromen.

De colleges beogen hiermee een positieve bijdrage te leveren aan goed openbaar bestuur, de welvaart en het welzijn van de bevolking van de (ei)landen. Goede overheidsfinanciën en financiële bestendigheid tegen (interne en externe) schokken dragen immers bij aan continuïteit en bieden ruimte in tijden van economische neergang. Bovendien dragen gezonde overheidsfinanciën bij aan de publieke investeringsruimte. De economieën van de (ei)landen zijn sterk afhankelijk van het toerisme en gevoelig voor economische schokken. Met investeringen kunnen de (ei)landen hun economische activiteiten uitbreiden en zo hun weerbaarheid vergroten. Daarmee draagt het toezicht niet alleen bij aan een gezonde begroting, maar ook aan duurzame welvaart voor iedere inwoner van de (ei)landen.

Curaçao, Aruba en Sint Maarten

In de Rft en de LAft is bepaald dat de colleges toezicht houden op de afgesproken begrotingsnormen en adviezen uitbrengen en rapporteren aan de ministers van Financiën, de Staten en de besturen van de landen, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de Rijksministerraad (RMR). De RMR is de wettelijke toezichthouder. De taken van het Cft en het CAft zijn gericht op het gehele begrotingsproces: van de opstelling van de begroting tot de vaststelling van de jaarrekening. Hierbij volgen de colleges de uitvoering van de begroting aan de hand van uitvoeringsrapportages en de verbeteringen van het financieel beheer. Voor Curaçao en Sint Maarten dient de begroting minimaal in evenwicht te zijn. Aruba moet sinds 2023 een overschot op de begroting realiseren.

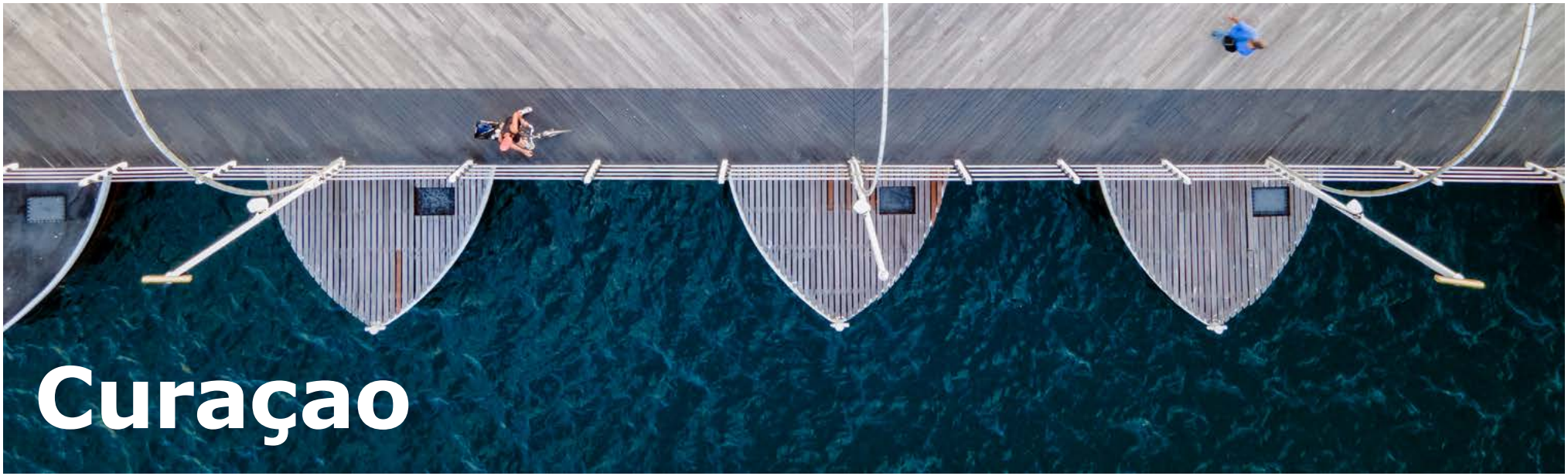
Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Het Cft BES is verantwoordelijk voor het adviseren van de besturen van Bonaire, Sint Eustatius en Saba en de minister van BZK. Het Cft heeft op basis van de Wet FinBES een controlerende rol ten aanzien van de financiën van de openbare lichamen, waaronder bij de totstandkoming van de begroting. Ook monitort het Cft de kwaliteit van het financieel beheer.

Advisering in het eerste halfjaar van 2026

In onderstaande paragrafen worden per (ei)land de belangrijkste onderwerpen van het eerste halfjaar van 2026 uit de adviezen, brieven en reacties van de colleges uitgelicht. In bijlage 4 is een overzicht opgenomen van alle uitgebrachte adviezen en reacties in het eerste halfjaar van 2026.

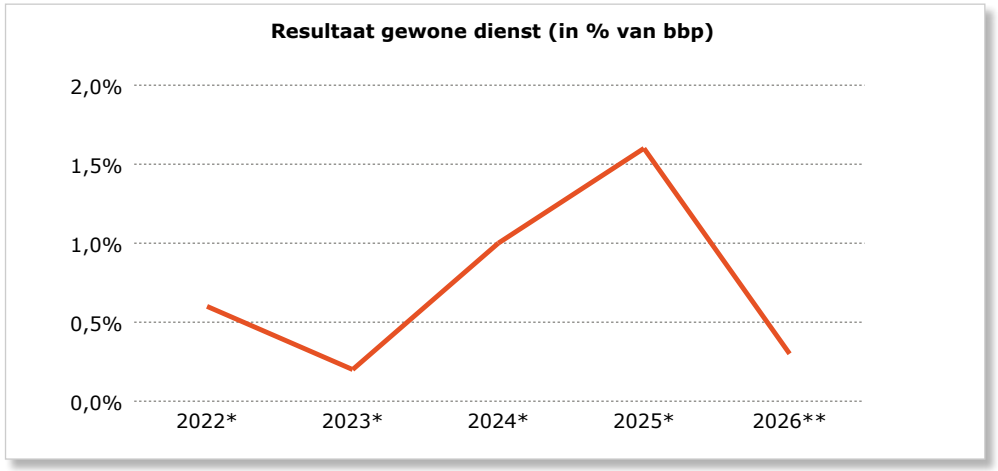

Curaçao

Begrotingsuitvoering en financieel beheer

Sinds 2022 realiseert Curaçao overschotten op de begroting. Uit voorlopige cijfers blijkt dat Curaçao in 2025 een begrotingsoverschot heeft gerealiseerd van XCG 107 miljoen, ruim 1,5 procent van het bruto binnenlands product (bbp). Ook voor 2026 raamt Curaçao een begrotingsoverschot (XCG 19 miljoen). Daarmee voldoet Curaçao vooralsnog aan de centrale evenwichtsnorm van de Rft.[1]

Het Cft constateerde in zijn advies bij de begroting 2026 dat de kwaliteit van de toelichtingen en onderbouwingen in de begroting aanzienlijk is verbeterd. Dit versterkt de ordelijkheid, transparantie en controleerbaarheid van de begroting.

** = voorlopige cijfers, ** = begroting. Bron: CBCS Economic Bulletin March 2026, conceptjaarrekeningen 2022-2024, eerste uitvoeringsrapportage 2026 en vastgestelde begroting 2026 van Curaçao.*

[1] *Dit oordeel is onzeker vanwege het feit dat de begroting op onderdelen niet voldoet aan een volledige, ordelijke en controleerbare begroting (artikel 15, lid 2 van de Rft) en daarmee niet met zekerheid kan worden geconcludeerd dat aan de centrale begrotingsnorm wordt voldaan. Bij vaststelling van de jaarrekening over het desbetreffende begrotingsjaar kan op basis van het oordeel van de accountant (een goedkeurende verklaring wat betreft getrouwheid) pas met zekerheid worden beoordeeld of daadwerkelijk is voldaan aan de centrale begrotingsnorm.*

Wel adviseerde het Cft Curaçao een aantal wijzigingen aan te brengen in de begroting. Zo moeten de financiële gevolgen van de verhoging van het ouderdomspensioen (Algemene Ouderdomsverzekering) nog worden verwerkt in zowel de Landsbegroting als de begroting van de sociale fondsen. Daarnaast dient Curaçao de achterstanden bij de vaststelling van de omvang van de collectieve sector en de rapportages over de cijfers van de collectieve sector weg te werken. Dit is noodzakelijk om de rentelastnorm – een wettelijke norm die de opbouw van de overheidsschuld begrenst – adequaat te kunnen toetsen.[2]

Curaçao presenteerde in het eerste halfjaar van 2026 een herijkt plan van aanpak voor de verbetering van het financieel beheer. Sinds 2021 werkte Curaçao op basis van de 'Roadmap naar een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening van Curaçao' aan de structurele verbetering van het financieel beheer. Dit traject heeft echter niet de beoogde resultaten opgeleverd, onder meer door een gebrek aan bestuurlijke prioriteit, aldus Curaçao. Het herijkte plan van aanpak bouwt voort op het vorige plan, maar legt nadrukkelijk de focus op heldere prioriteiten, centrale aansturing en voldoende bestuurlijk draagvlak en commitment. Hiermee beoogt Curaçao de uitvoering te versterken en de noodzakelijke verbeteringen in het financieel beheer daadwerkelijk te realiseren. Curaçao heeft in het eerste halfjaar van 2026 echter nog niet gerapporteerd over de gerealiseerde voortgang. Daardoor is nog niet inzichtelijk in hoeverre de beoogde verbeteringen inmiddels in de praktijk zijn doorgevoerd.

In de eerste helft van 2026 hebben Curaçao, Sint Maarten en het Cft gezamenlijk verder gewerkt aan de ontwikkeling en verfijning van het toetsingskader financieel beheer. De evaluatiecommissie Rft beval in 2024 aan een toetsingskader te ontwikkelen, specifiek voor artikel 15, lid 2, van de Rft. Hiermee wordt voor Curaçao en Sint Maarten vooraf duidelijk gemaakt op welke wijze het Cft toetst op de normen die in artikel 15 van de Rft zijn vastgelegd. Het toetsingskader brengt met zich mee dat het Cft meer nadruk zal leggen op de volledigheid en controleerbaarheid van de begroting, en de samenhang tussen de begroting, uitvoeringsrapportages en jaarrekeningen.

Belastingen

Hoewel de belastinginkomsten van Curaçao zich ook in de eerste helft van 2026 positief ontwikkelden, bleef het Cft zorgen houden over het functioneren van de Belastingdienst. Uit onderzoek van de Stichting Overheidsaccountantsbureau (SOAB) in 2024 bleek dat bij de uitvoering van de belastingwetgeving sprake was van ongeoorloofde voorkeursbehandelingen en het niet naleven van wettelijke kaders.

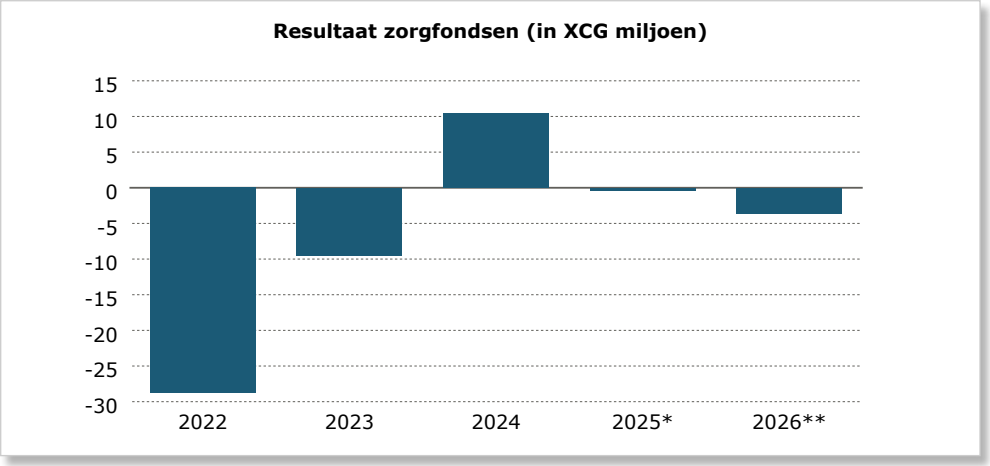
De Ontvanger, onderdeel van de Belastingdienst, heeft een verbeterplan opgesteld om de geconstateerde tekortkomingen aan te pakken. Ondanks herhaaldelijk verzoek van het Cft, is de informatievoorziening over de uitvoering en voortgang van dit plan beperkt. Hierdoor blijft onduidelijk in hoeverre de tekortkomingen daadwerkelijk en duurzaam worden weggenomen.

[2] *Toetsing van de rentelastnorm is op dit moment formeel niet mogelijk vanwege het ontbreken van volledige recente informatie. Het Cft hanteert daarom een eigen raming van de rentelastnorm. Op basis hiervan lijkt er geen sprake van een acuut probleem met betrekking tot de rentelasten.*

Zorg en sociale zekerheid

Het Cft dringt al geruime tijd aan op een duurzame oplossing voor de financiële problematiek van het Curaçao Medical Center (CMC). In de begroting 2026 schetst Curaçao de contouren van een oplossing. Deze bestaat uit twee onderdelen: het beschikbaar stellen van aanvullende middelen voor de exploitatie van het ziekenhuis, en het uitwerken van een saneringsoplossing voor de schulden en ongedekte reserves van de CMC-entiteiten. In de eerste helft van 2026 is, voor zover bij het Cft bekend, echter weinig vooruitgang geboekt met de verdere uitwerking van de oplossing. Het uitblijven van een integrale oplossing baart het Cft zorgen. Het Cft heeft richting Curaçao de verwachting uitgesproken dat de definitieve oplossing dit jaar rond komt, en in de begroting van 2027 wordt verwerkt.

De tekorten in de zorgfondsen onderstrepen de noodzaak tot bredere hervormingen in de zorgsector. Door de vergrijzing en de stijgende zorgvraag lopen de zorgkosten op. Hervormingen, zoals de versterking van de eerstelijnszorg, inzet op preventie en substitutie naar generieke geneesmiddelen, zijn noodzakelijk om de zorg betaalbaarder te maken.

** = voorlopige cijfers, ** = begroting. Bron: jaarrekening 2024 en begroting 2026 van de SVB.*

Deelnemingen

In februari 2026 stond het bezoek van de collegeleden aan Curaçao in het teken van overheidsdeelnemingen. Een goede beheersing hiervan is essentieel, omdat financiële risico's bij de deelnemingen directe en negatieve gevolgen kunnen hebben voor de landsbegroting. Het Cft riep de regering van Curaçao op om integraal deelnemingenbeleid te ontwikkelen. Zo krijgt de overheid beter zicht op risico's én meer grip op dividendinkomsten.

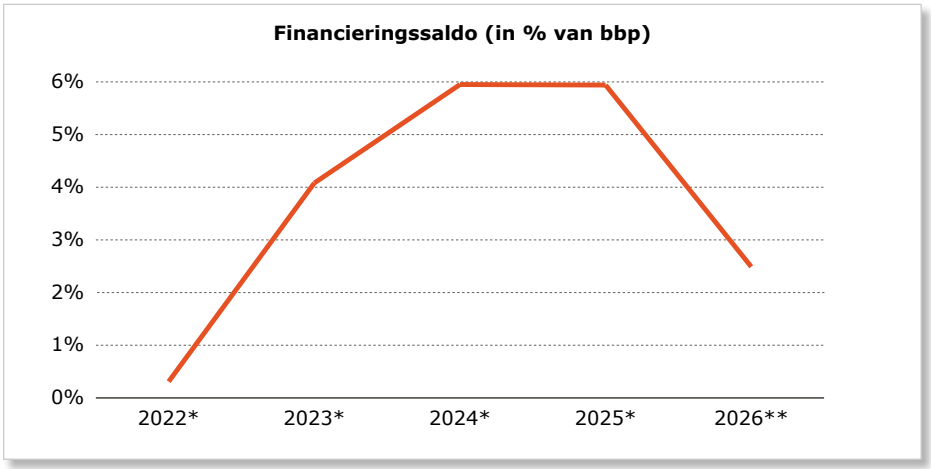
In de begroting 2026 heeft Curaçao slechts XCG 7 miljoen aan dividendinkomsten van overheidsentiteiten opgenomen, terwijl deze entiteiten gezamenlijk meer dan XCG 100 miljoen winst maken. Het Cft heeft ambtelijk signalen ontvangen dat, mede naar aanleiding van de Cft-aandacht voor overheidsdeelnemingen, hogere dividenden zijn toegezegd. Deze zijn nog niet via een begrotingswijziging verwerkt of ontvangen. Goed toezicht en actief aandeelhouderschap kunnen dus de financiële positie van het land versterken.

Aruba

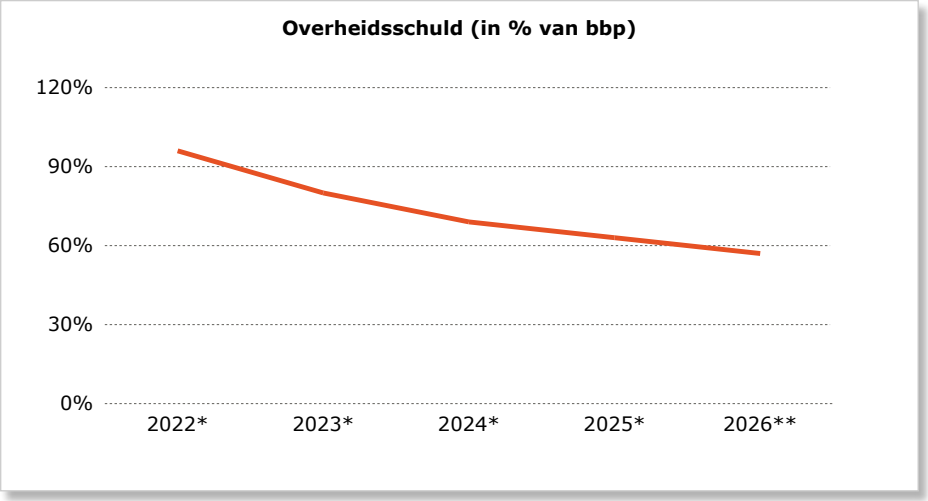
Begrotingsuitvoering en financieel beheer

Aruba heeft het jaar 2025 goed afgesloten. Het financieringsoverschot van de collectieve sector kwam over heel 2025 uit op 6 procent van het bbp, ruim boven de bij de tweede begrotingswijziging begrote 3,9 procent. Deze meevaller ter grootte van AWG 150 miljoen wordt veroorzaakt door onder meer lagere lasten (AWG 88 miljoen) en aanhoudende onderbesteding van investeringsmiddelen (AWG 50 miljoen). Het CAft vroeg in zijn adviezen aandacht voor de aanhoudende onderbesteding van investeringsmiddelen. Ook voor 2026 ziet het financiële beeld er positief uit. Aruba begroot een overschot van circa 2,6 procent van het bbp, ruim boven de wettelijke norm van minimaal 1 procent. De eerste cijfers over dit jaar liggen in lijn met die verwachting. Op de middellange termijn vragen vooral vergrijzing, institutionele versterking, economische diversificatie en de beheersing van structurele lasten om aandacht.

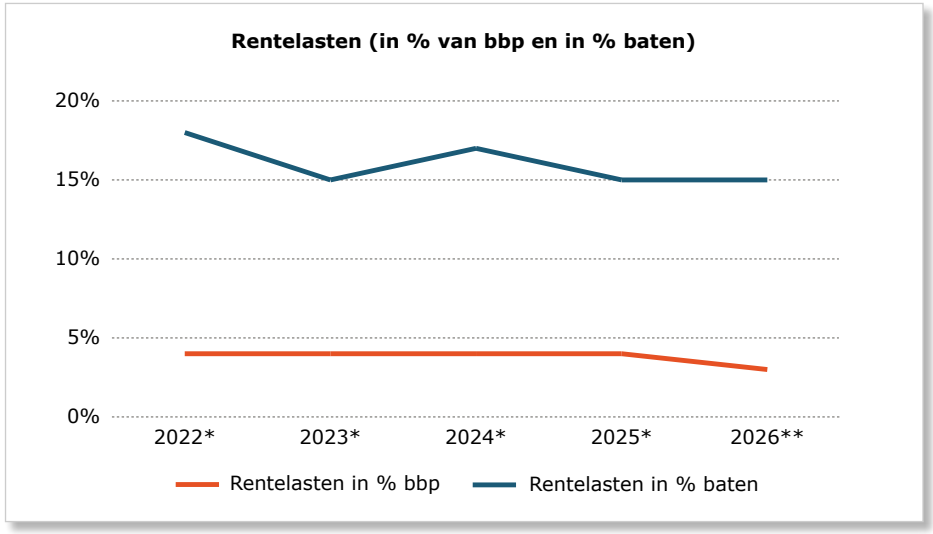
** = voorlopige cijfers, ** = begroting. Bron: IMF World Economic Outlook Database April 2026, vierde uitvoeringsrapportages 2022-2025 en de eerste ontwerpbegrotingswijziging 2026 van Aruba.*

Ook in het afgelopen halfjaar daalde de schuldquote. Eind 2025 kwam de schuldquote uit op 64 procent van het bbp en voor eind 2026 gaat Aruba uit van 57 procent van het bbp.

** = voorlopige cijfers, ** = begroting. Bron: IMF World Economic Outlook Database April 2026, vierde uitvoeringsrapportages 2022-2025 en de eerste ontwerpbegrotingswijziging 2026 van Aruba.*

De schuldquote ligt daarmee op koers om eerder dan in 2040 de schuldnorm van 50 procent te bereiken. De aanhoudende economische groei en de aanwending van meevallers voor schuldaflossing droegen bij aan deze ontwikkeling. De toekomstige daling van de schuldquote blijft afhankelijk van de economische groei. De Arubaanse economie en daardoor de schuldquote blijven kwetsbaar voor economische schokken door de afhankelijkheid van toerisme. De hoge rentelasten van Aruba blijven een aandachtspunt. Dit hangt mede samen met de financiering van de staatsschuld op de kapitaalmarkt. Na inwerkingtreding van de Rijkswet houdbare overheidsfinanciën Aruba kan Aruba goedkoper lenen, wat de rentelasten naar verwachting verder zal verlagen.

** = voorlopige cijfers, ** = begroting. Bron: IMF World Economic Outlook Database April 2026, vierde uitvoeringsrapportages 2022-2025 en eerste ontwerpbegrotingswijziging 2026 van Aruba.*

Waar het financieringssaldo en de schuldafbouw positief uitvallen, blijft de investeringsuitvoering al langere tijd fors achter, mede door uitvoeringsproblemen. Voor 2026 zijn de investeringsmiddelen grotendeels ondergebracht bij het Algemeen Investerings- en Ontwikkelingsfonds. Hoewel dit fonds volgens de planning uiterlijk in het eerste kwartaal van 2026 operationeel zou zijn, is dit nog niet het geval. Het CAft drong in zijn adviezen aan op tempo bij de oprichting van het fonds en de koppeling van het fonds aan een degelijke meerjarige investeringsagenda.

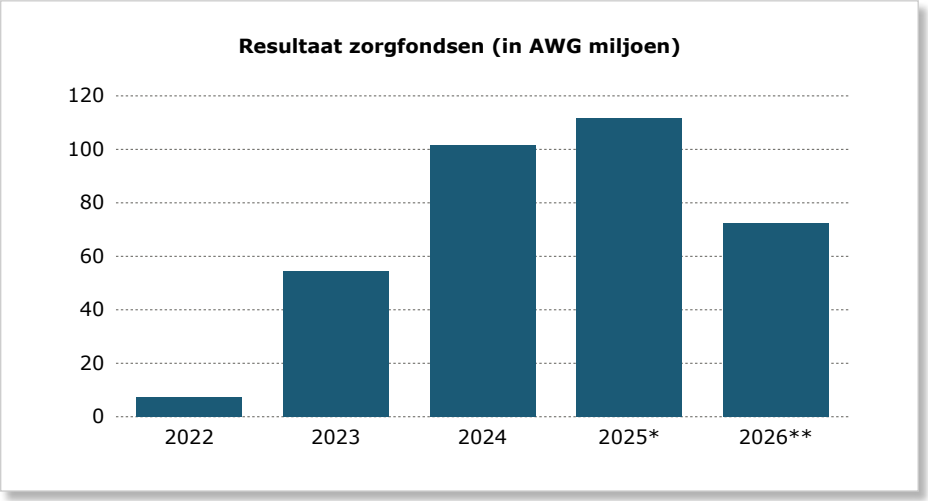
Op het terrein van financieel beheer zet Aruba de ordelijke begrotingscyclus voort. De begrotingsstukken worden tijdig aangeboden. Ook de rapportages over de uitvoering zijn weer actueel en achterstallige jaarrekeningen zijn aangeboden aan de Algemene Rekenkamer. Daarmee is een belangrijke stap gezet in het inlopen van de achterstanden.

Belastingen

De belastingbaten hebben zich de afgelopen periode gunstig ontwikkeld en vormen daarmee een belangrijke drijver achter de sterke begrotingsresultaten van Aruba. Voor 2025 werden de belastingbaten conservatief begroot, mede met het oog op aanhoudende geopolitieke spanningen en onzekerheden over de mondiale economie. Dankzij de aanhoudende economische groei vielen de baten hoger uit dan voorzien, waardoor 2025 werd afgesloten met een aanzienlijk groter overschot dan eerder geraamd. Ook de belastingbaten blijven kwetsbaar voor economische schokken door de afhankelijkheid van de Arubaanse economie van toerisme.

Zorg en sociale zekerheid

De Algemene Ziektekosten Verzekering (AZV) blijft positieve resultaten realiseren. Voor 2026 was het overschot oorspronkelijk begroot op AWG 51 miljoen. Bij de eerste ontwerpbegrotingswijziging is dit bijgesteld naar AWG 72 miljoen als gevolg van hogere opbrengsten.

** = voorlopige cijfers, ** = begroting. Bron: jaarrekeningen 2022-2024, vierde uitvoeringsrapportage 2025 en de begroting 2026 van de AZV.*

Voor de langere termijn blijft de vergrijzing een aandachtspunt. De toenemende zorgvraag zal naar verwachting leiden tot oplopende zorguitgaven. Hoewel de lastenontwikkeling vooralsnog beheersbaar lijkt, wijzen de demografische ontwikkelingen op het belang van tijdige beheersmaatregelen. De huidige gunstige begrotingspositie biedt de mogelijkheid om tijdig voorbereidingen te treffen voor de budgettaire gevolgen van de vergrijzing. Door nu maatregelen te ontwikkelen kan worden voorkomen dat de toenemende zorg- en sociale uitgaven op langere termijn opnieuw druk zetten op de houdbaarheid van de overheidsfinanciën. Het CAft blijft in gesprek met de AZV over de ontwikkeling van de zorguitgaven en de meerjarenramingen.

Deelnemingen

Het afgelopen halfjaar heeft het CAft speciale aandacht gehad voor het thema overheidsdeelnemingen. Aruba zet op dit terrein mooie stappen. Zo is voor het eerst een overzicht van de overheidsdeelnemingen opgenomen in de eerste uitvoeringsrapportage 2026, inclusief de stand van de jaarrekeningen. Dit is een goede eerste stap. Een volgende stap is het inzichtelijk maken van de financiële risico's van de deelnemingen en de mogelijke gevolgen voor de overheidsfinanciën. Daarnaast loopt Aruba voorop binnen het Caribische deel van het Koninkrijk bij het invoeren van een duidelijk beleid voor het beheer van overheidsdeelnemingen. Dit beleid gaat gepaard met een nieuwe gedragscode voor goed bestuur, vastgelegd in de Landsverordening corporate governance. Voortvarende implementatie en toepassing van het beleid in de praktijk is daarbij essentieel.

De verdere versterking van het inzicht in de collectieve sector blijft daarbij van groot belang. Een integraal overzicht van de financiële positie en risico's van overheidsentiteiten draagt niet alleen bij aan beter risicobeheer, maar vormt ook een belangrijke bouwsteen voor de verdere ontwikkeling van een houdbaar begrotingskader.

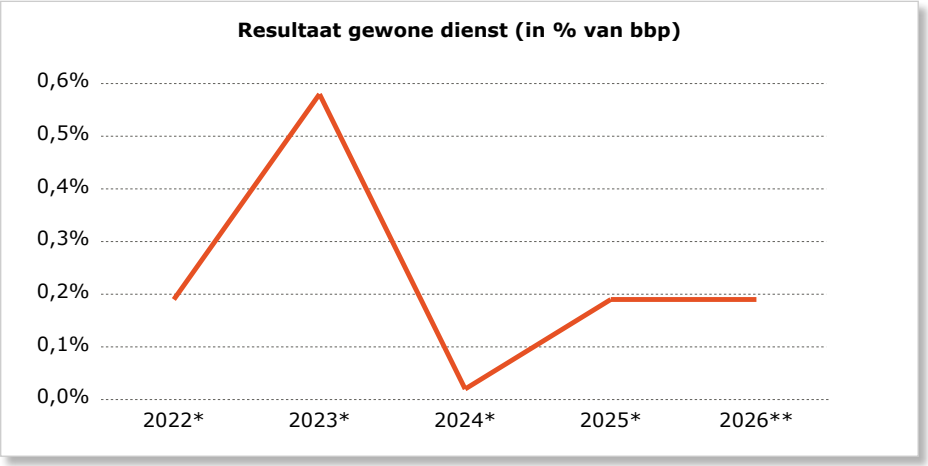
Sint Maarten

Begrotingsuitvoering en financieel beheer

Sint Maarten worstelt al jaren met het op tijd aanleveren van de begroting, waardoor de mogelijkheden om financieel te sturen, beleid te maken en risico's te beheersen belemmerd worden. Voor aanvang van 2026 heeft het land geen ontwerp- of vastgestelde begroting met het Cft gedeeld. Volgens de Rft dient de begroting uiterlijk 15 december voorafgaand aan het nieuwe begrotingsjaar vastgesteld te zijn. Het Cft heeft de RMR hier in januari 2026 direct over geïnformeerd. De RMR heeft Sint Maarten vervolgens verzocht om: 1) de begroting zo snel mogelijk vast te stellen, in het bijzonder door het niet later naar het parlement te sturen dan de nieuwe streefdatum van 18 mei, 2) een verbeterplan aan te leveren met waarborgen om de begroting 2027 wel tijdig, dus uiterlijk 15 december 2026, vast te stellen. Daarnaast heeft de RMR het Cft verzocht om periodiek informatie te verstrekken over de voortgang van het verbeterplan en het begrotingsproces.

Het Cft heeft de RMR vervolgens meermaals een update gegeven en zet in op blijvende verbeteringen van het begrotingsproces. Tot tevredenheid van het Cft is de ontwerpbegroting 2027 al op 25 juni 2026 aan het Cft gestuurd voor advies, veel eerder dan in voorgaande jaren. Daarnaast heeft de minister van Financiën, in lijn met advies van het Cft, aangegeven al op 8 september de begroting 2027 aan het parlement te zullen sturen. Dit met als doel de begroting voor de wettelijke deadline vast te kunnen stellen. Naast aandacht voor tijdigheid heeft het Cft ook ingezet op een inhoudelijke verbetering van de begroting. De begroting 2027 zal naar verwachting zeer grote risico's voor de overheidsfinanciën tonen, in het bijzonder op het vlak van de zorgfondsen, overheidsdeelnemingen en liquiditeit van het land (zie ook verderop). Over deze risico's heeft het Cft op 29 mei 2026 een persbericht uitgebracht. Het Cft houdt een vinger aan de pols bij de verdere opvolging en hoopt te voorkomen dat het de RMR moet adviseren tot het geven van een nieuwe aanwijzing.

Het aanleveren van uitvoeringsrapportages door Sint Maarten loopt achter. De vierde uitvoeringsrapportage 2025 is op 13 maart 2026 aangeleverd, een maand na de wettelijke deadline, en de eerste uitvoeringsrapportage 2026 is op 25 juni 2026 aangeleverd, ruim zes weken na de deadline. Volgens de vierde uitvoeringsrapportage 2025 heeft Sint Maarten over het jaar 2025 een voorlopig overschot op de gewone dienst gerealiseerd van XCG 21 miljoen. Het overschot is met name het gevolg van achterblijvende lasten. Beleidsvoornemens zoals de invulling van vacatures en de uitvoering van projecten blijven achter ten opzichte van de begroting.

** = voorlopige cijfers, ** = begroting. Bron: IMF 2025 Article IV Consultations september 2025, (concept) jaarrekeningen 2021-2022, vierde uitvoeringsrapportages 2023-2024 en ontwerpbegrotingswijziging 2026 van Sint Maarten.*

Volgens de vierde uitvoeringsrapportage 2025 investeerde Sint Maarten in 2025 XCG 97 miljoen, waarmee het nog uit te voeren bedrag aan investeringen XCG 181 miljoen bedroeg, waaronder XCG 76 miljoen voor de vervanging van generatoren van utiliteitsbedrijf GEBE. In de ontwerpbegroting 2026 is een leenverzoek opgenomen van XCG 38 miljoen voor nieuwe investeringen.

Het Cft heeft aangegeven dit verzoek kritisch te beoordelen met het oog op de beperkte resterende tijd voor de uitvoering in 2026 en de vele openstaande investeringen. Het Cft heeft Sint Maarten verzocht een meerjarige investeringsagenda op te nemen en zo nodig de voornemens te herzien.

Sint Maarten, Curaçao en het Cft hebben gezamenlijk gewerkt aan het concept toetsingskader financieel beheer (zie ook het hoofdstuk Curaçao hiervoor). Dit toetsingskader is een uitwerking van een aanbeveling van de evaluatiecommissie Rft en maakt duidelijk op welke wijze het Cft toetst op de normen die in artikel 15 van de Rft zijn vastgelegd. Het kader is in grote lijnen ambtelijk afgestemd. De minister van Financiën van Sint Maarten heeft aangegeven met een bestuurlijke reactie op het concept toetsingskader te komen.

Belastingen

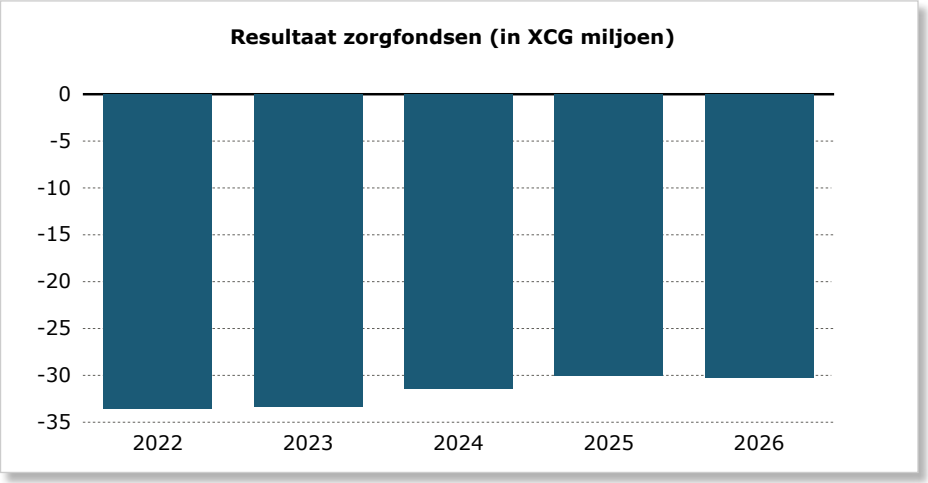
Een groot punt van zorg voor de overheidsfinanciën van Sint Maarten is de zeer beperkte liquiditeit. Volgens de vierde uitvoeringsrapportage 2025 bedroeg de vrije kaspositie einde jaar slechts XCG 5 miljoen en was deze feitelijk negatief vanwege opgebouwde betalingsachterstanden van XCG 142 miljoen. Sint Maarten heeft extra inkomsten nodig om de liquiditeitspositie verbeteren, nieuw beleid te maken, en de risico's voor het land op te vangen.

Een toeristenbelasting zou volgens de planning in 2026 worden geïmplementeerd, maar is wederom uitgesteld. De nieuwe streefdatum is 1 januari 2027. Het land heeft zich wel ingespannen om samen met Stichting Accountants bureau (SBAB) en Audit Team Sint Maarten (ATS) de belastingcompliance te verbeteren. In het eerste kwartaal van 2026 zijn tot nu toe ongeveer XCG 30 miljoen aan extra belastinginkomsten gerealiseerd ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Het Cft heeft dan ook aandacht gevraagd om deze werkzaamheden structureel voort te zetten. Sint Maarten dient nog de nodige stappen te zetten om het belastingstelsel te moderniseren, maar kan nu al een belangrijke slag slaan door de compliance te verbeteren.

Zorg en sociale zekerheid

Het Cft heeft met klem aandacht gevraagd voor de grote risico's bij de zorgfondsen van Sint Maarten. Deze zijn structureel verlieslatend met jaarlijkse tekorten van ca. XCG 35 miljoen en een geaccumuleerde schuld van XCG 500 miljoen. Dit vormt een groot risico voor de houdbaarheid van de overheidsfinanciën (zie grafiek res zorgfondsen). Tot nu toe werden de tekorten opgevangen vanuit de reserves van andere sociale fondsen (met name het pensioenfonds AOV). Dit is waarschijnlijk onrechtmatig en bovendien onhoudbaar. Binnen enkele jaren dreigen de liquide reserves bij het uitvoeringsorgaan voor sociale- en zorgverzekeringen (SZV) op te raken. Het Cft is in nauw gesprek met de ministerraad van Sint Maarten over deze problematiek, in het bijzonder met de minister van Financiën en de minister van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid. Ook in Nederland heeft het Cft tijdens zijn recente bezoeken meermaals de situatie op Sint Maarten onder de aandacht gebracht.

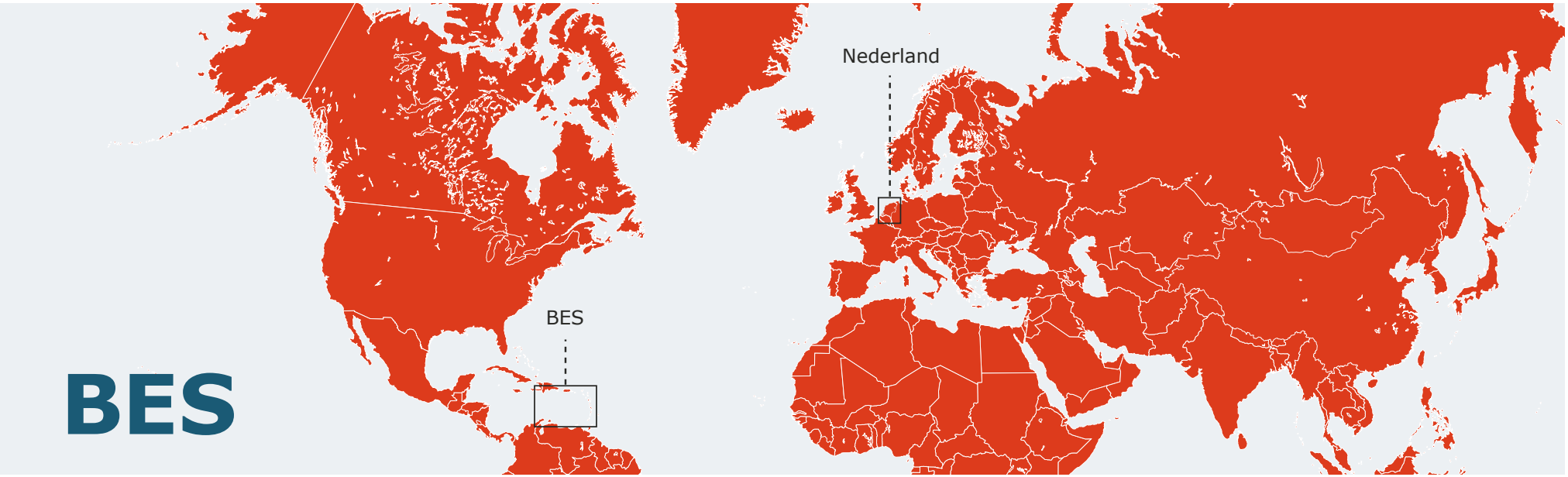
Sint Maarten heeft maatregelen geïdentificeerd om de tekorten te dekken, waaronder de invoering van een algemene ziektekostenverzekering, een toeristenbelasting en besparingen bij uitvoerder SZV. De wetgeving werd in het verleden echter keer op keer uitgesteld. Het Cft heeft in gesprekken met de regering en het parlement, via adviezen, en middels een persbericht de urgentie benadrukt om de algemene ziektekostenverzekering en de toeristenbelasting volgens plan in 2027 te implementeren. Er zijn stappen gezet in het wetgevingstraject en dit moet mogelijk zijn. Daarnaast heeft het Cft aangegeven dat het risico van de tekorten in de begroting 2027 verwerkt dient te worden. Bovendien moeten de maatregelen om het tekort te dekken in beeld worden gebracht en passende maatregelen worden getroffen. Hierop lag de nadruk in het advies op de ontwerpbegroting 2027.

** = voorlopige cijfers, ** = begroting. Bron: jaarrekeningen 2021-2024 en de begroting 2026 van de SZV.*

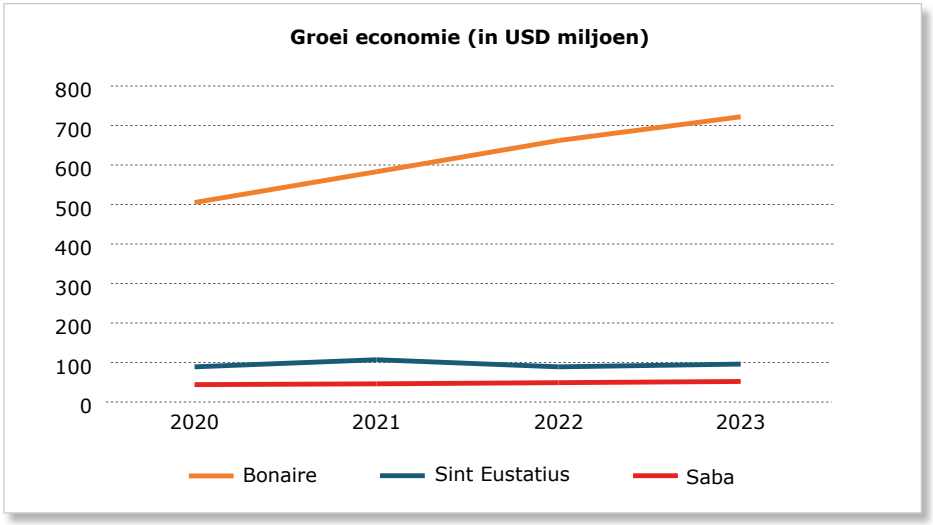
Deelnemingen

Het Cft heeft ook bijzondere aandacht besteed aan, en gesprekken gevoerd met, een aantal overheidsentiteiten die in financiële problemen verkeren. Telecombedrijf TELEM en postbureau PSS hebben onvoldoende liquiditeit om aan hun betalingsverplichtingen te voldoen. Energie- en waterleverancier GEBE kampt met grote financiële uitdagingen, waaronder achterlopende jaarrekeningen en facturaties, beperkte middelen voor investeringen en een verouderde tarievenstructuur. Daarnaast heeft GEBE al meerdere jaren geen vaste directie. Dit belemmert het ontwikkelen van een lange termijnvisie. Het Cft heeft vervolgens in gesprekken met de regering, parlement en via een persbericht benadrukt dat er een duidelijke strategie moet komen voor de noodlijdende overheidsentiteiten. Daarnaast dienen de risico's voor de overheidsfinanciën in de begroting te worden verwerkt met zo nodig gepaste maatregelen. Met het oog op de toekomst heeft het Cft geadviseerd effectief deelnemingenbeleid te implementeren en tot uitvoering te brengen met de benodigde capaciteit en expertise.

Openbare lichamen: Bonaire, Sint Eustatius en Saba

De begrotingen van Bonaire, Sint Eustatius en Saba zijn tussen 2022 en 2026 in omvang toegenomen. Deze groei is voornamelijk het gevolg van hogere vrije en bijzondere uitkeringen vanuit het Rijk. Het aandeel rijksbijdragen ten opzichte van de totale inkomsten stijgt daarmee voor met name Saba en Sint Eustatius harder dan het aandeel lokaal gegenereerde inkomsten. De uitvoering van de begrotingen blijft evenwel een uitdaging. Op basis van de jaarrekeningen (2022-2024) blijkt dat de realisatie achterblijft bij de begrotingsgroei.

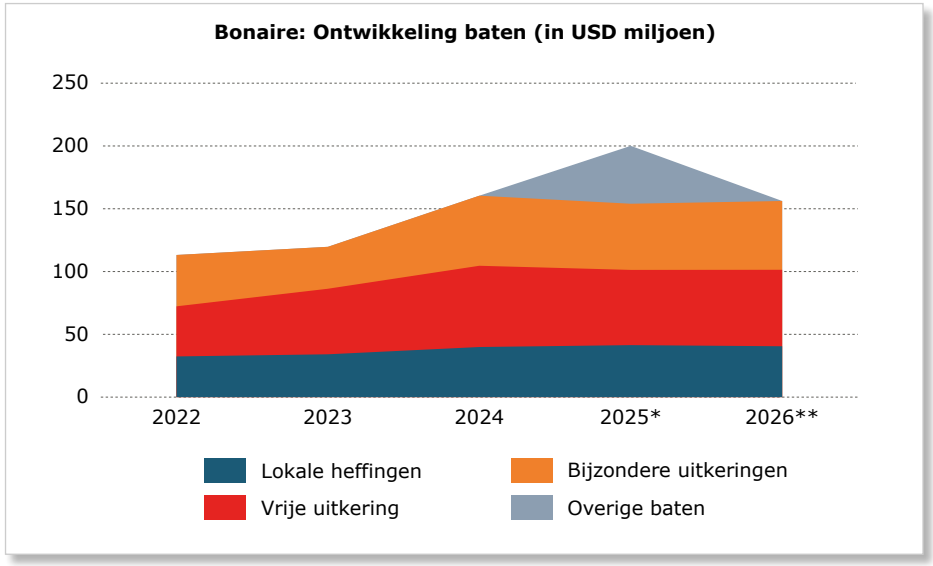
Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Bonaire

Met de eerste begrotingswijziging 2026 werd de begroting verhoogd tot USD 151 miljoen. Met name door nieuwe bijzondere uitkeringen en middelen van de Regio Deal.

Bij de laatste begrotingswijziging 2025 werd USD 7 miljoen aan de algemene reserve onttrokken voor de hersteloperatie ten behoeve van de afvalverwerking. Op advies van het Cft heeft de staatssecretaris besloten dat Bonaire deze onttrekking moet compenseren in de begrotingsjaren 2025-2027 om verslechtering van het weerstandsvermogen te voorkomen. De bestemmingsreserve is door de Eilandsraad geoormerkt voor specifieke doeleinden. Deze reserve is de afgelopen jaren, tot en met de jaarrekening 2024, opgelopen tot USD 85 miljoen. Het Cft heeft geconstateerd dat Bonaire over onvoldoende uitvoeringskracht beschikt om de beschikbare middelen uit te geven (zie hieronder). Het adviseert Bonaire daarom de huidige bestemmingsreserve kritisch te bezien en, waar nodig, prioriteiten aan te brengen in de doeleinden.

** = voorlopige cijfers, ** = begroting. Bron: jaarrekeningen 2022-2024, begroting 2025 en begroting 2026 van Bonaire.*

Financieel beheer

Het financieel beheer van Bonaire laat in het eerste halfjaar van 2026 een wisselend beeld zien. De begroting 2026 werd ternauwernood op tijd goedgekeurd door de staatssecretaris. Het Cft kon initieel het realiteitsgehalte van de begroting niet beoordelen, een oordeel dat door de staatssecretaris werd overgenomen. Daarop heeft het Cft Bonaire richtlijnen meegegeven die voorschreven hoe de begroting leesbaarder en controleerbaar gemaakt kon worden, teneinde het realiteitsgehalte te kunnen verbeteren. De tweede begrotingswijziging 2025 werd niet in haar geheel goedgekeurd, omdat daarin ten onrechte middelen voor bodemverontreiniging (BOPEC-middelen), die aan een stichting waren toegewezen, waren opgenomen. Bij de vierde uitvoeringsrapportage 2025 heeft het Cft zijn oordeel onthouden wegens gebrek aan informatie.

In het tweede kwartaal van 2026 constateerde het Cft verbeteringen in de rapportages en de eerste begrotingswijziging, met name in de toelichtingen. Het Cft beziet samen met het nieuwe bestuurscollege en de versterkte directie Financiën hoe deze positieve ontwikkeling kan worden bestendigd. Daarbij ligt de nadruk op de verdere verbetering van de rapportages over de bijzondere uitkeringen en de afronding van de implementatie van het borgingsplan financieel beheer.

Uitvoeringskracht

Onvoldoende uitvoeringskracht is een structureel thema binnen het financieel toezicht op Bonaire. De oplopende bestemmingsreserve als gevolg van problemen bij de uitvoering van plannen is hiervan een duidelijk voorbeeld. Dat geldt ook voor de USD 20 miljoen aan bijzondere uitkeringen die aan het einde van de looptijd niet waren besteed. Het Cft heeft benadrukt dat uitvoeringskracht breder is dan capaciteit alleen: ook stabiel bestuur, duidelijke besluitvormingsprocessen en heldere prioritering zijn essentieel. Uit de vierde uitvoeringsrapportage 2025 bleek dat naar schatting 61 procent van de voorgenomen activiteiten was gerealiseerd.

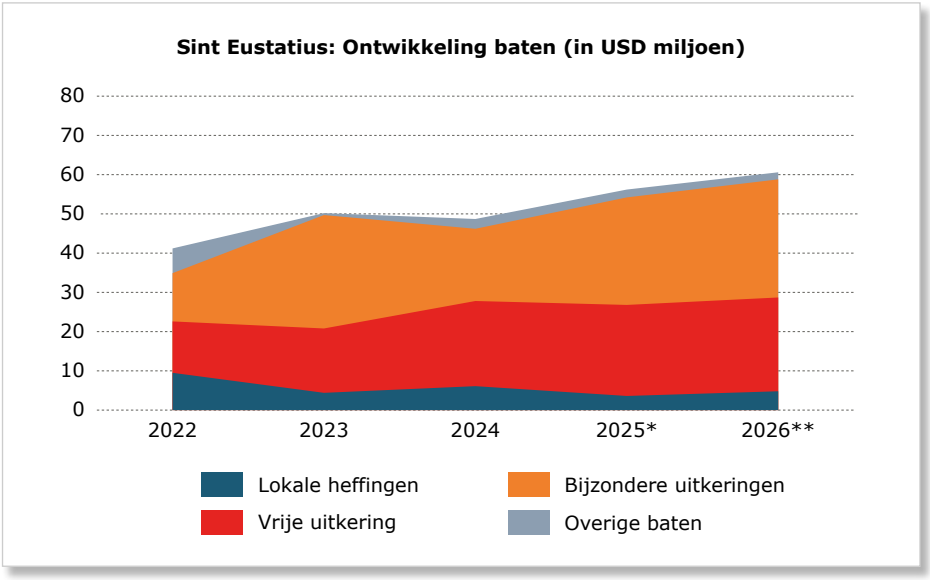
In het eerste kwartaal van 2026 zijn ook positieve signalen zichtbaar. De eerste uitvoeringsrapportage 2026 laat een duidelijke verbetering zien ten opzichte van dezelfde periode in 2025, met een realisatie van 30 procent aan de batenzijde en 26 procent aan de lastenzijde. Het Cft plaatst hierbij wel een kanttekening, omdat deze percentages inclusief verplichtingen zijn.

Deelnemingen

De overheidsentiteiten van Bonaire vormden het centrale thema tijdens het bezoek van het Cft aan Bonaire begin 2026. Het Cft uitte zijn zorgen over het functioneren van deze overheidsentiteiten, gezien de directe risico's voor de publieke belangen die zij dienen. Daarbij gaat het onder meer om milieu- en gezondheidsrisico's bij Selibon en economische risico's rond de brandstofopslag bij OTC/Curoil. Daarnaast drong het Cft aan op snelle uitwerking en formalisering van het deelnemingenbeleid in samenspraak met de eilandsraad. Dit moet leiden tot onafhankelijkere benoemingen van bestuurders en raden van commissarissen, evenals een helder sturings- en verantwoordingskader voor de overheidsentiteiten. Een project om goed deelnemingenbeleid vorm te geven start in het tweede kwartaal 2026.

Sint Eustatius

** = voorlopige cijfers, ** = begroting.Bron: jaarrekening 2022-2025 en begroting 2026 van Sint Eustatius.*

Met de eerste begrotingswijziging 2026 werd de begroting verhoogd tot bijna USD 61 miljoen. Met name door nieuwe bijzondere uitkeringen en middelen.

Financieel beheer

Sint Eustatius zette in het eerste halfjaar van 2026 verdere stappen in de professionalisering van het financieel beheer. Dit komt onder meer tot uiting in verbeterde ramingen en duidelijkere toelichtingen in de begroting. Het Cft constateert een positieve ontwikkeling in de kwaliteit van het financieel beheer en de begrotingen. Tegelijkertijd blijven er aandachtspunten. Zo ontbrak in de eerste uitvoeringsrapportage van 2026 de administratieve verwerking van de bijzondere uitkeringen. Daarnaast is gelijktijdig met de eerste uitvoeringsrapportage over 2026 geen correcte begrotingswijziging aangeleverd. Het Cft heeft Sint Eustatius ondersteund bij het opstellen van adequate toelichtingen.

Uitvoeringskracht

Onvoldoende uitvoeringskracht blijft een belangrijk aandachtspunt. In de eerste helft van 2026 blijven de gerealiseerde personeelslasten licht achter bij de begroting als gevolg van vertragingen bij de invulling van vacatures. Gelet op de beperkte voortgang bij de vacature-invulling in zowel 2024 als 2025 acht het Cft het van belang dat het aantal openstaande vacatures nauwgezet wordt gemonitord. Het bestuurscollege heeft tijdens het bezoek van het Cft in mei aangegeven dat een inhaalslag wordt gemaakt.

Deelnemingen

De overheidsentiteiten van Sint Eustatius vormden een centraal thema tijdens het bezoek van het Cft aan Sint Eustatius in mei 2026. Het Cft ziet op dit moment geen aanleiding voor directe zorg over de overheidsdeelnemingen. Sint Eustatius beschikt momenteel niet over actief deelnemingenbeleid. Wel beschikt het over een Code of Corporate governance. Een project om goed deelnemingenbeleid vorm te geven start in het tweede kwartaal 2026.

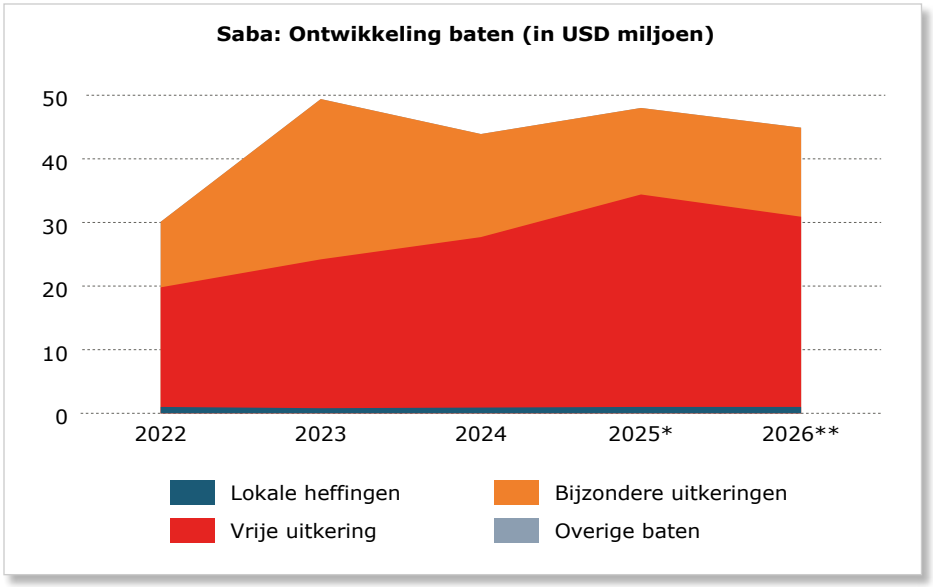
Saba

In 2026 is een daling van de begroting zichtbaar naar USD 44 miljoen, voornamelijk vanwege lagere bijzondere uitkeringen.

Financieel beheer

Het financieel beheer van Saba blijft op hoog niveau en laat zelfs professionele verbeteringen zien, onder meer op het gebied van financiële bedrijfsvoering en versterking van de administratieve controles. In de eerste helft van 2026 heeft Saba de begrotingsstukken tijdig aangeleverd volgens de met het Cft gemaakte afspraken. Daarnaast is een verdere kwaliteitsverbetering gerealiseerd in de uitvoeringsrapportages, onder meer door de toevoeging van een resultatenrekening.

** = voorlopige cijfers, ** = begroting. Bron: jaarrekening 2022-2025, en begroting 2026 inclusief eerste begrotingswijziging van Saba.*

Uitvoeringskracht

De uitvoeringskracht van Saba is op onderdelen op orde. Er is sprake van continuïteit op sleutelposities, solide begrotingsdiscipline, en herhaaldelijk goedkeurende accountantsverklaringen. Ook is de kwaliteit van het ambtelijk apparaat bestendig en oogt de bestuurlijke besluitvorming stabiel en ordentelijk. Toch blijft ook bij Saba de groei van de bestemmingsreserve een aandachtspunt, voornamelijk vanwege niet tijdig uitgevoerde bijzondere uitgaven. Het Cft voert hierover gesprekken met Saba.

Deelnemingen

De overheidsentiteiten van Saba vormden een centraal thema tijdens het bezoek van het Cft aan Saba in mei 2026. Het Cft ziet op dit moment geen aanleiding tot directe zorg bij de overheidsdeelnemingen. Saba beschikt momenteel niet over actief deelnemingenbeleid. Wel beschikt het over een Code of Corporate governance en dividendbeleid. Een project om goed deelnemingenbeleid vorm te geven start in het tweede kwartaal 2026.

Bijlagen

03

Bijlage 1

Taken, werkzaamheden en samenstelling van de colleges

Geschiedenis

De Nederlandse Antillen hadden jarenlang substantiële en structurele problemen op het terrein van overheidsfinanciën. De begrotingen waren onvoldoende betrouwbaar en realistisch, jaarrekeningen werden te laat opgesteld, de controles door de externe accountants liepen achter en de schuldposities van de eilanden waren problematisch. Op 10 oktober 2010 zijn de Nederlandse Antillen ontmanteld en zijn nieuwe staatkundige verhoudingen in werking getreden. Curaçao en Sint Maarten werden autonome landen binnen het Koninkrijk der Nederlanden. Bonaire, Sint Eustatius en Saba werden bijzondere gemeenten van Nederland in de vorm van openbare lichamen.

Afgesproken werd dat Nederland een groot deel van de schulden van de Nederlandse Antillen (totaal ca. ANG 3,8 miljard) zou overnemen en dat de eilanden tot structurele verbetering van de overheidsfinanciën zouden komen. Daarbij werd overeengekomen dat er onafhankelijk financieel toezicht op de begrotingen van de (ei)landen zou worden ingericht. Het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten en het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba werden daartoe ingesteld.

Aruba is sinds 1986 een autonoom land binnen het Koninkrijk. De financiële situatie van het land gaf er in 2015 aanleiding toe dat ook voor Aruba onafhankelijk financieel toezicht werd ingesteld. Op 2 september 2015 werd het toezicht op de overheidsfinanciën van Aruba wettelijk toebedeeld aan de RMR. Het College Aruba financieel toezicht voert dit toezicht uit.

Taken colleges

De Colleges financieel toezicht hebben als doel om samen met de besturen van Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius en Saba gezonde overheidsfinanciën te realiseren. Gedurende de jaarlijkse cyclus van begroten, uitvoering en verantwoording houden de colleges toezicht op de naleving van de afgesproken normen en volgen ze de verbetering van het financieel beheer. De wettelijke basis voor de colleges wordt gevormd door de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten, de Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht en de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Curaçao, Aruba en Sint Maarten

De colleges kunnen op verzoek van de landen adviseren bij de ontwerpbegroting. De vastgestelde begroting moet verplicht voor advies worden voorgelegd aan de colleges. Gedurende het jaar wordt de uitvoering van de begroting gevolgd aan de hand van uitvoeringsrapportages. Na afloop van het begrotingsjaar adviseert het college bij de jaarrekening. Als niet wordt voldaan aan de normen uit de wet, kan dit uiteindelijk leiden tot een advies aan de RMR tot het geven van een aanwijzing aan het desbetreffende bestuur om actie te ondernemen. De colleges kunnen de landen en de RMR gevraagd en ongevraagd adviseren.

Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Het college adviseert bij de ontwerpbegroting, waarbij het aanbevelingen kan doen tot aanpassing van de begroting. Ook over wijzigingen van de begroting moet het Cft door de openbare lichamen in de gelegenheid worden gesteld advies uit te brengen. Verder adviseert het college bij de uitvoeringsrapportages en jaarrekeningen. Het college kan te allen tijde een onderzoek instellen naar het beheer en de inrichting van de financiële organisatie en daarover afspraken maken met de bestuurscolleges. De minister van BZK kan zo nodig een aanwijzing geven.

Bijlage 1

Taken, werkzaamheden en samenstelling van de colleges

Samenstelling colleges

De uitvoering van het financieel toezicht is belegd bij de drie colleges. Ieder college bestaat uit een voorzitter en leden. Zij worden benoemd door de RMR. De colleges worden ondersteund door een gemeenschappelijk secretariaat, met kantoren op Curaçao, Aruba en Sint Maarten. De colleges waren in de periode waarop deze rapportage betrekking heeft als volgt samengesteld:

Cft

- Hans Hoogervorst – Lid op voordracht van het Koninkrijk, tevens voorzitter
- Paul Hilbers – Lid op voordracht van Nederland
- Elizabeth de Cuba – Lid op voordracht van Curaçao
- Julisa Frans – Lid op voordracht van Sint Maarten

CAft

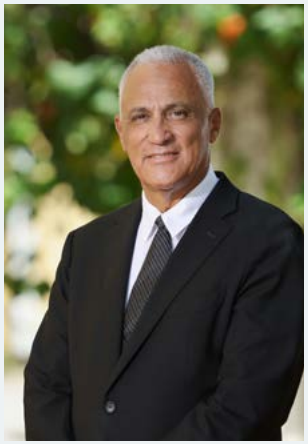
- Hans Hoogervorst – Lid op voordracht van het Koninkrijk, tevens voorzitter
- Paul Hilbers – Lid op voordracht van Nederland
- Marion Agunbero – Lid op voordracht van Aruba

Cft BES

- Hans Hoogervorst – Lid op voordracht van het Koninkrijk, tevens voorzitter
- Paul Hilbers – Lid op voordracht van Nederland
- Glenn Thodé – Lid op voordracht van Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Hans Hoogervorst

Marion Agunbero

Paul Hilbers

Elizabeth de Cuba

Julisa Frans

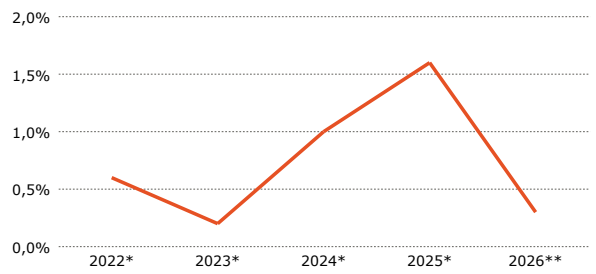
Glenn Thodé

Bijlage 2

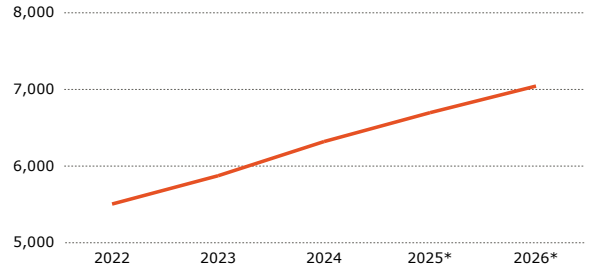
Een overzicht: factsheet **Curaçao**

- Inwoners 158.006 (2026)
- 65-plussers: 25,9% (2026)
- Werkloosheidspercentage: 7,2% (2026)
- Inflatie (12 maands gemiddelde): 2,3% (2026)

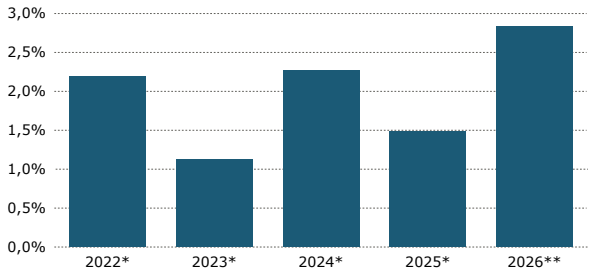
Resultaat gewone dienst (in % van bbp)

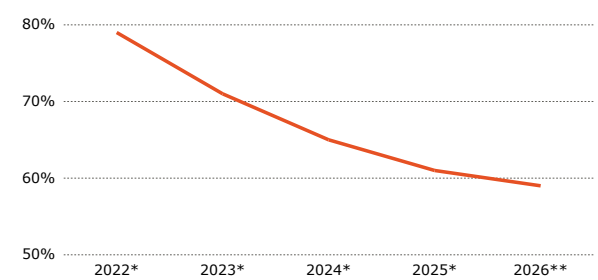
Omvang economie (in XCG miljoen)

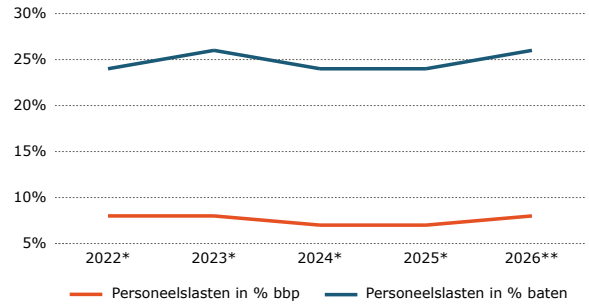
Overheidsinvesteringen (in % van bbp)

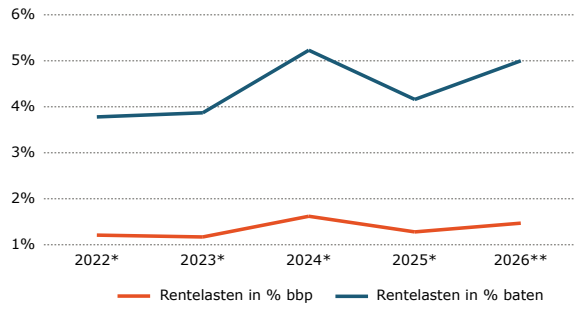
Overheidsschuld (in % van bbp)

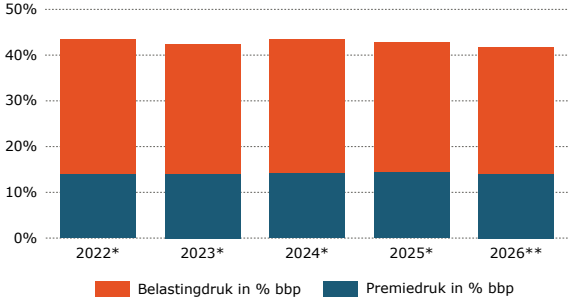
Personeelslasten (in % van bbp en in % van baten)

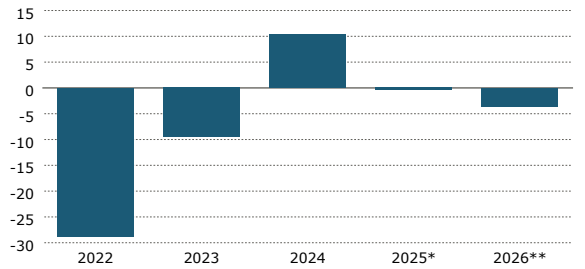
Rentelasten (in % van bbp en in % van baten)

Collectieve lastendruk (in % van bbp)

Resultaat zorgfondsen (in XCG miljoen)

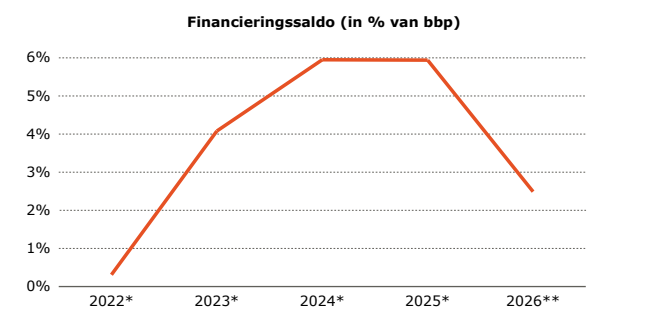

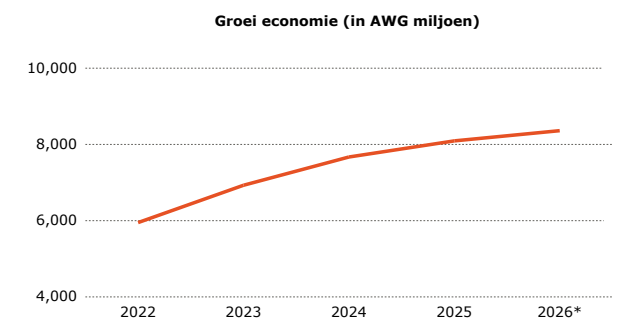
** = voorlopige cijfers, ** = begroting.*
Bron: Conceptjaarrekeningen 2022-2024, vastgestelde begroting 2026, eerste uitvoeringsrapportage 2026 van Curaçao; jaarrekeningen 2022-2024 en begroting 2026 van de SVB; CBS 2026; CBCS Economic Bulletin March 2026.

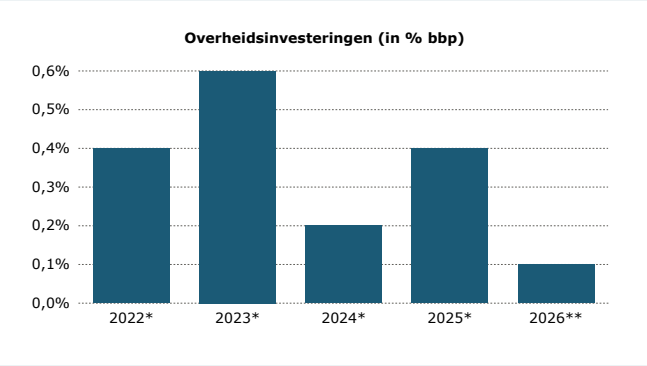
Bijlage 2

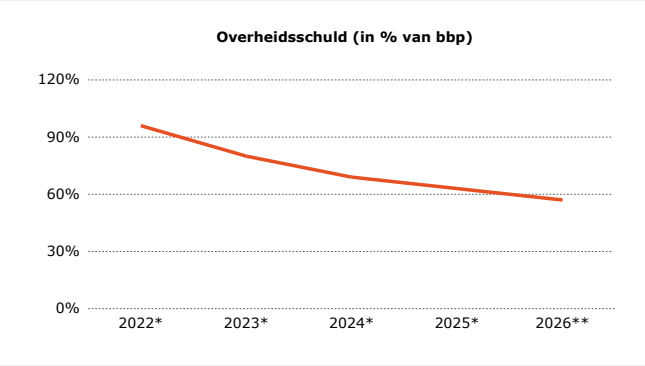
Een overzicht: factsheet **Aruba**

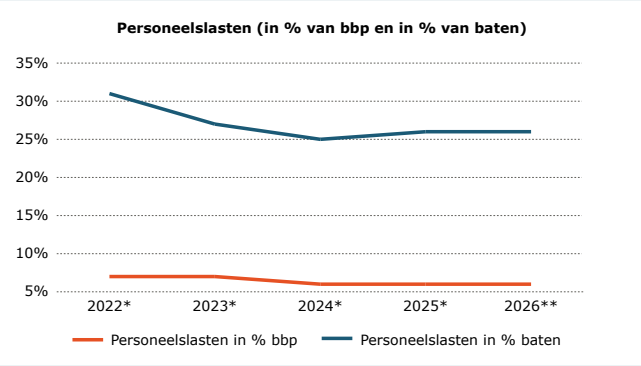
- Inwoners: 110.625 (2026)
- 65-plussers: 19% (2026)
- Werkloosheidspercentage: 4,3% (2026)
- Inflatie (12 maands gemiddelde): 1,2% (2026)

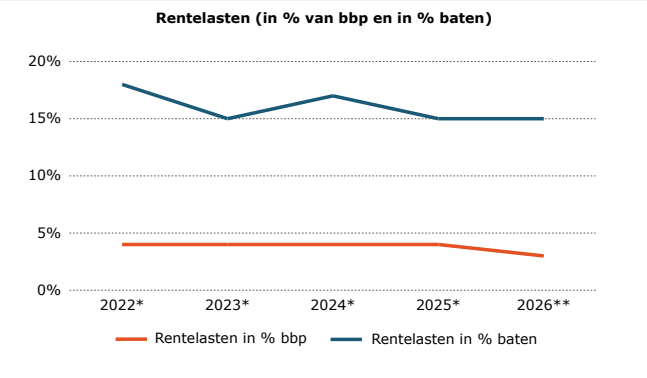

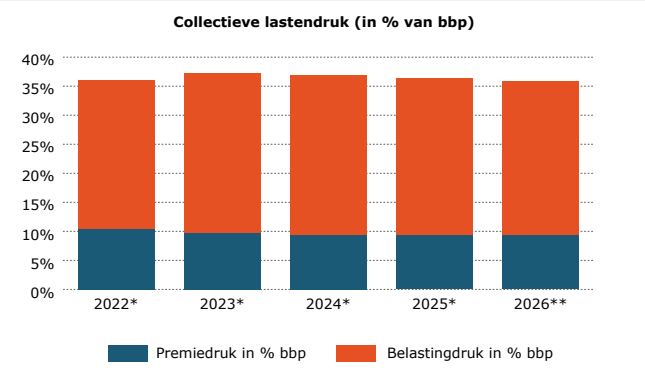

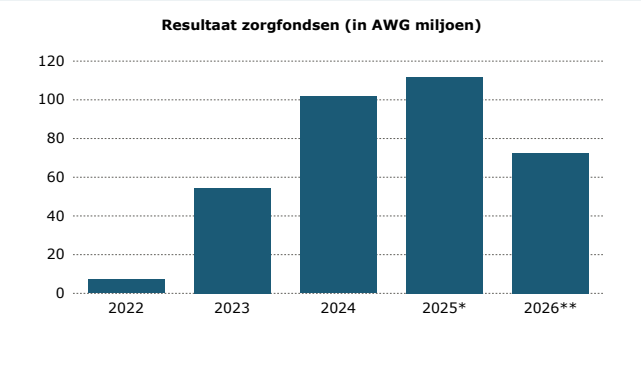

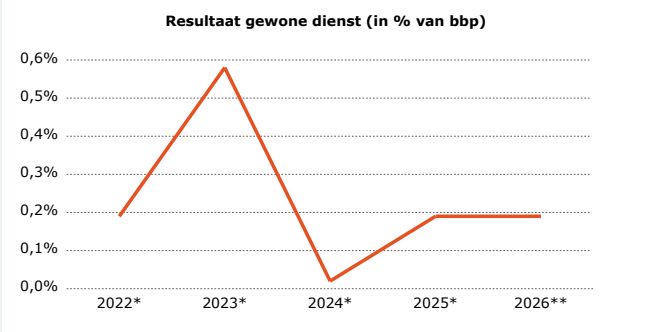
** = voorlopige cijfers, ** = begroting.*

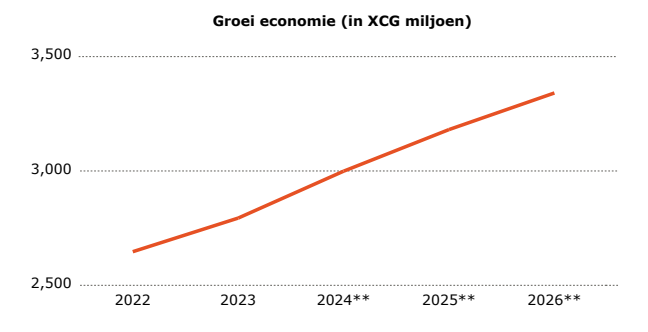
Bron: IMF World Economic Outlook Database April 2026, vierde uitvoeringsrapportages 2022-2025 en de eerste ontwerpbegrotingswijziging 2026 van Aruba.

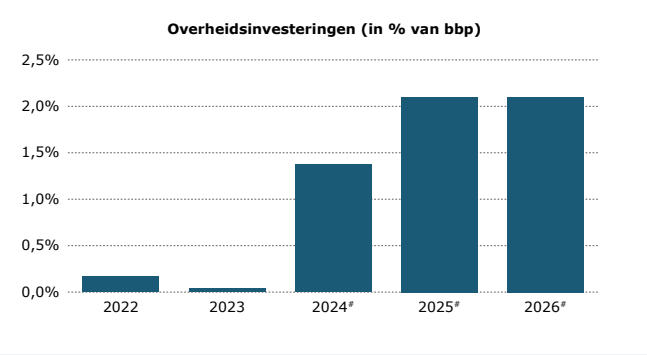
Bijlage 2

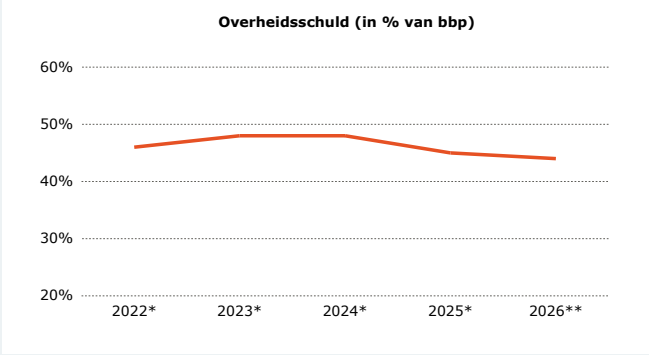
Een overzicht: factsheet **Sint Maarten**

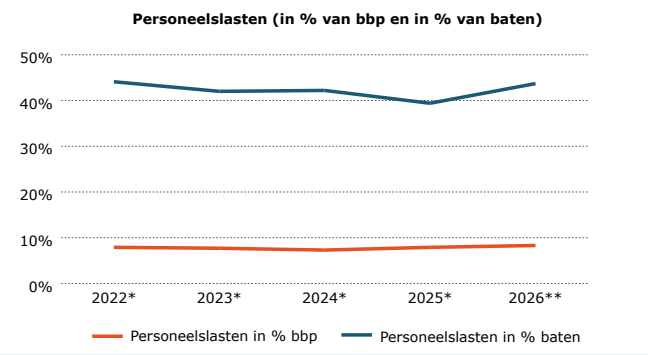
- Inwoners: 42.938 (2023)
- 65-plussers: 7,9% (2018)
- Werkloosheidspercentage: 7,8% (2026)
- Inflatie (12 maands gemiddelde): 2,3% (2026)

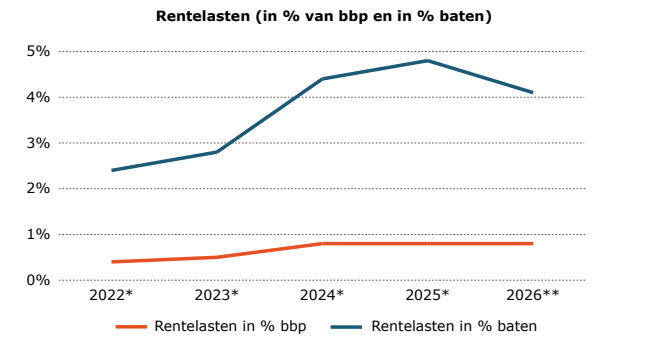

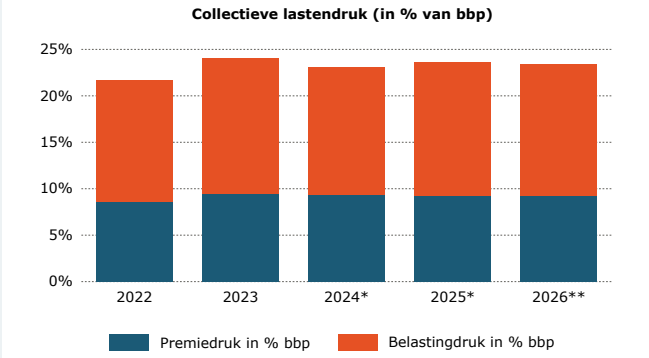

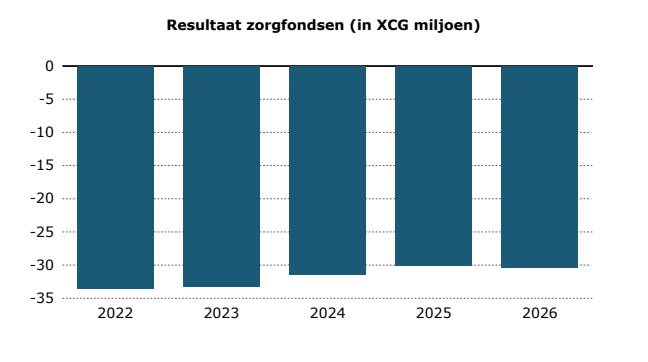

** = voorlopige cijfers, ** = begroting, # = voorlopige cijfers t/m Q4 (op basis van 4e UR).*
Bron: Vierde uitvoeringsrapportage 2025, vierde uitvoeringsrapportage 2024 en 2023, jaarrekeningen 2021, (concept)jaarrekening 2022, ontwerpbegrotingswijziging 2026 van Sint Maarten; jaarrekeningen 2021-2024 en begroting 2026 van de SZV; Kingdom of the Netherlands-Curaçao and Sint Maarten: 2025 Article IV Consultation Discussions-Press Release and Staff Report", IMF Staff Country Reports 2025;

Bijlage 2

Een overzicht: factsheet **BES**

Bonaire

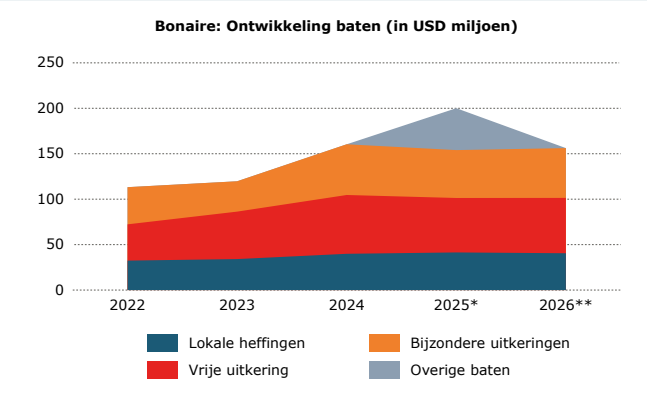
- Inwoners: 27.611 (2026)
- Werkloosheidspercentage: 2,1% (2024)
- Inflatie (12-maands gemiddelde): 3,4% (2026)

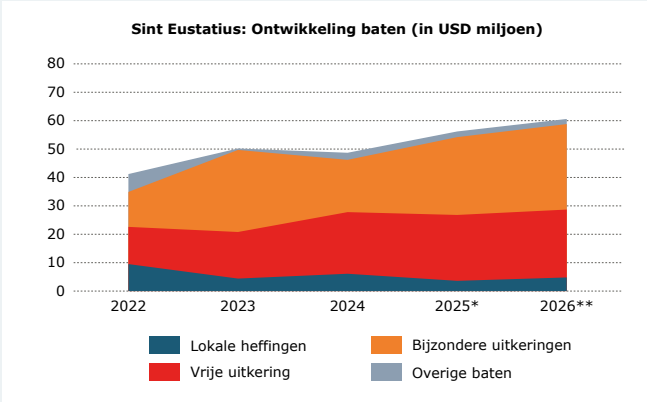
Sint Eustatius

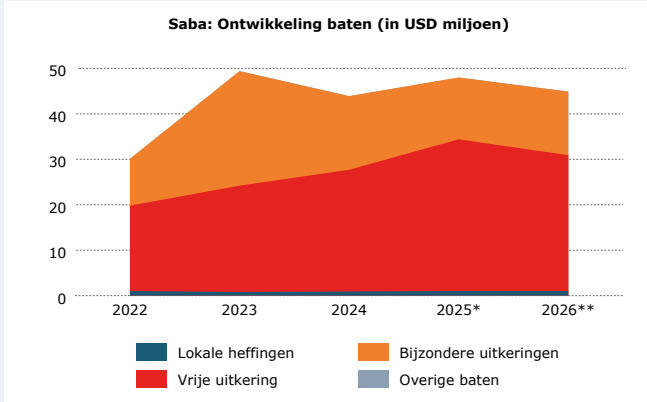
- Inwoners: 3.348 (2026)
- Werkloosheidspercentage: 4,4% (2024)
- Inflatie (12-maands gemiddelde): 2,4% (2026)

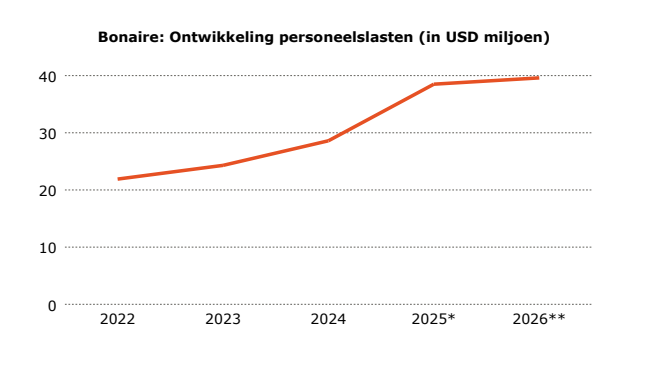
Saba

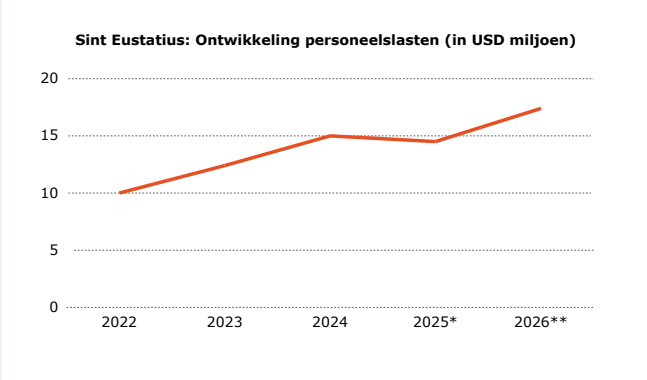
- Inwoners: 2.270 (2026)
- Werkloosheidspercentage (2024): 1,4% (2024)
- Inflatie (12-maands gemiddelde: 3,5% (2026)

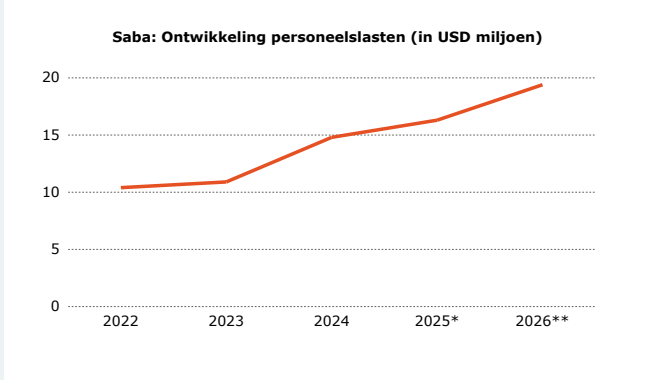

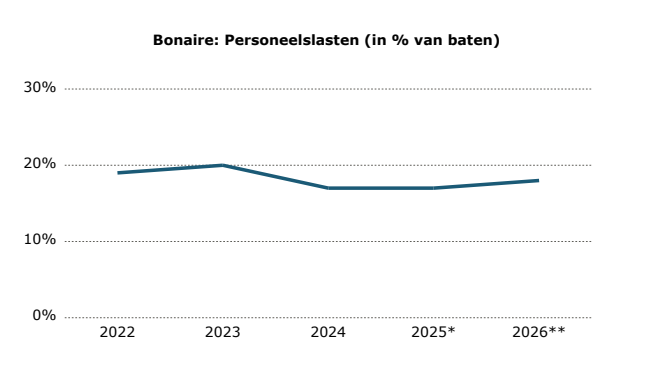

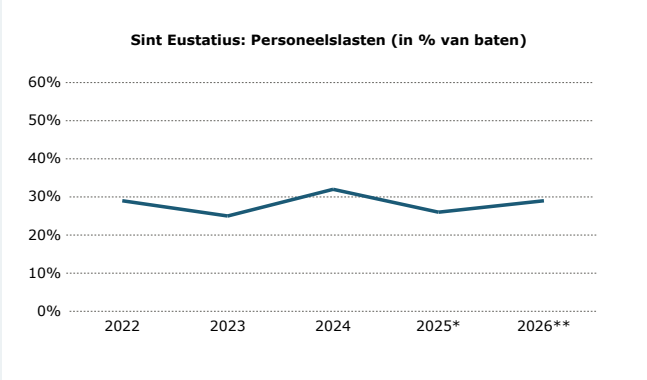

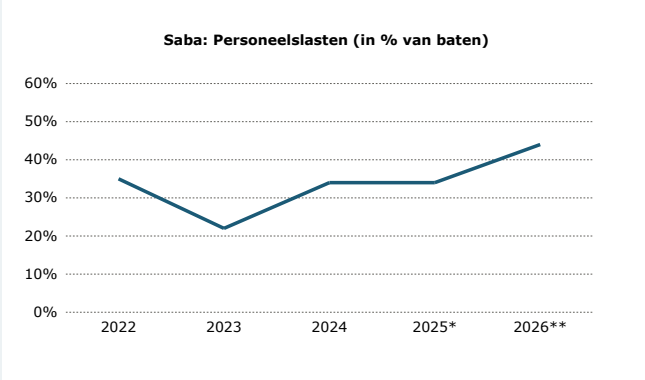

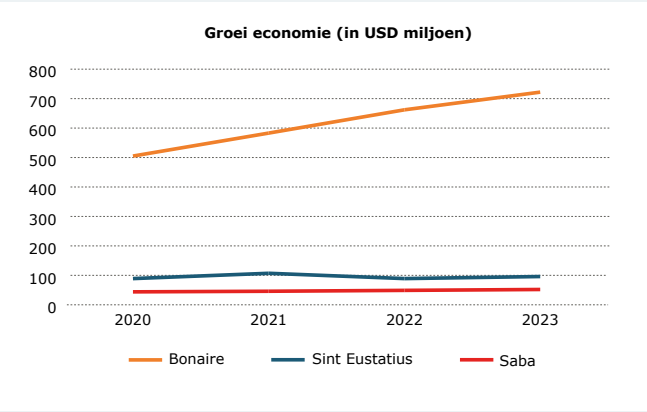
Bijlage 2

Een overzicht: factsheet **BES**

Bron: *De grafieken 'ontwikkeling baten', 'ontwikkeling personeelslasten' en 'personeelslasten (in % van baten)' zijn afkomstig uit de begrotingstukken van de openbare lichamen inclusief de jaarrekening 2024, de uitvoeringsrapportages en begroting(-swijzigingen) t/m 2026. De grafiek 'Groei economie' is gebaseerd op cijfers van het CBS. De cijfers voor de economische groei voor 2024, 2025 en 2026 zijn nog niet bekend.*

Samenhang van de grafieken:
Door de forse stijging van de totale baten, laten de personeelskosten als percentage van de baten een daling zien op Bonaire en Saba, ondanks dat ook daar de personeelskosten in nominale zin flink zijn gestegen.

Bijlage 3

Afkortingen- en begrippenlijst

Afkortingen

AUA	Aruba
ANG	Antilliaanse Gulden
AOV	Algemene Ouderdomsverzekering
ARA	Algemene Rekenkamer Aruba
ATS	Audit Team Sint Maarten
AWG	Arubaanse florin
AZV	Algemene Ziektekosten Verzekering
BBP	Bruto binnenlands product
BES	Bonaire, Sint Eustatius en Saba
BON	Bonaire
BOPEC	Bonaire Petroleum Corporation
BZK	Minister/Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BW	Begrotingswijziging
CAft	College Aruba financieel toezicht
CBCS	Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten
Cft	College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten
Cft BES	College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba
CMC	Curaçao Medical Center
CUR	Curaçao
EUX	Sint Eustatius
GEBE	Gemeenschappelijk Electriciteitsbedrijf Bovenwindse Eilanden
IMF	Internationaal Monetair Fonds
LAft	Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht
OBW	Ontwerpbegrotingswijziging
PSS	Postal Services Sint Maarten
Rft	Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten
RMR	Rijksministerraad
SAB	Saba
SBAB	Stichting Belastingaccountantsbureau
SOAB	Stichting Overheidsaccountantsbureau
SVB/SVb	Sociale Verzekeringsbank
SZV	Uitvoeringsorgaan Sociale en Ziektekosten Verzekeringen
SXM	Sint Maarten
UR	Uitvoeringsrapportage
USD	Amerikaanse dollar
VBW	Vastgestelde begrotingswijziging
Wet FinBES	Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba
XCG	Caribische Gulden

Bijlage 3

Afkortingen- en begrippenlijst

Begrippen

Gewone dienst	Op Curaçao en Sint Maarten bestaat de begroting uit een “gewone dienst” en een “kapitaaldienst”. Op de gewone dienst worden de lopende, ofwel operationele inkomsten en uitgaven, weergegeven.
Kapitaaldienst	Op Curaçao en Sint Maarten bestaat de begroting uit een “gewone dienst” en een “kapitaaldienst”. Op de kapitaaldienst worden de kapitaaluitgaven (zoals investeringen in overheidsgebouwen of het wegennet) en –inkomsten (zoals de inkomsten uit overheidsobligaties) opgenomen.
Batenlasten stelsel	Een boekhoudkundig stelsel waarin kosten (lasten) en opbrengsten (baten) worden toegerekend aan de periode waarin de prestaties en/of producten daadwerkelijk worden geleverd — niet het moment waarop het geld wordt betaald of ontvangen.
Kas-verplichtingenstelsel	Een boekhoudkundig stelsel dat zowel de kasuitgaven en kasontvangsten als de aangegane financiële verplichtingen registreert en verantwoordt. Het moment van de feitelijke betaling of ontvangst van geld is maatgevend, aangevuld met een registratie van de verplichtingen die in de toekomst tot kasbetalingen leiden.

Bijlage 4

Overzicht adviezen en reacties eerste halfjaar van 2026

Januari	
RMR	Berichtgeving betreffende begroting 2026 Sint Maarten
BZK	Doorgeleiding vastgestelde derde begrotingswijziging 2025 Sint Eustatius
AUA	Advies herfinanciering
BZK	Doorgeleiding vastgestelde tweede begrotingswijziging 2025 Bonaire
AUA	Advies bij de tweede vastgestelde begrotingswijziging 2025
AUA	Advies bij de vastgestelde begroting 2026
BZK	Aangepaste doorgeleidingsbrief vastgestelde tweede begrotingswijziging 2025 Bonaire
CUR	Advies bij de vastgestelde begroting 2026
CUR	Advies bij de vastgestelde begrotingswijziging 2025 van Curaçao
BZK	Informatievoorziening financieel- en begrotingsbeheer Caribisch Nederland 2022 – 2024
Februari	
SAB	Reactie op de vierde uitvoeringsrapportage 2025 van Saba
EUX	Reactie op de vierde uitvoeringsrapportage 2025 van Sint Eustatius
AUA	Reactie op uw brief
SXM	Rappel vierde uitvoeringsrapportage 2025
SXM	Advies bij de ontwerpbegroting 2026
BZK	Proces aanlevering Cft-brief over begroting 2026 en verbeterplan 2027 Sint Maarten
CUR	Reactie op de vierde uitvoeringsrapportage 2025
BZK	Doorgeleiding tweede halfjaarrapportage 2025
AUA	Doorgeleiding tweede halfjaarrapportage 2025
Maart	
AUA	Reactie op de vierde uitvoeringsrapportage 2025
CUR	Uw reactie op het advies bij de vastgestelde begroting 2026 van Curaçao
RMR	Ontwikkelingen begroting 2026 en verbeterplan 2027 Sint Maarten
CUR	Overleg met het College financieel toezicht d.d. 24 februari 2026
AUA	Overleg met het College Aruba financieel toezicht d.d. 27 februari 2026
BON	Overleg met het College financieel toezicht d.d. 23 februari 2026
BON	Reactie op de vierde uitvoeringsrapportage 2025 en eerste ontwerpbegrotingswijziging van Bonaire
CUR	Uw brief van 12 maart 2026
SXM	Reactie op de vierde uitvoeringsrapportage 2025
April	
EUX	Goedkeuring oprichting stichting Statia 2026
SAB	Verzoek voor openen nieuwe bankrekening
RMR	Ontwikkelingen begroting 2026 en verbeterplan begroting 2027 Sint Maarten

Bijlage 4

Overzicht adviezen en reacties eerste halfjaar van 2026

Mei	
BZK	Doorgeleiding eerste vastgestelde begrotingswijziging 2026 Bonaire
BZK	Doorgeleiding verzoek om uitstel tweede OBW 2026
BON	Reactie op de eerste uitvoeringsrapportage 2026
AUA	Advies bij de eerste ontwerpbegrotingswijziging 2026
SAB	Reactie eerste uitvoeringsrapportage en advies eerste ontwerpbegrotingswijziging 2026
EUX	Reactie op de eerste uitvoeringsrapportage 2026
EUX	Aanbiedingsbrief tweede halfjaarrapportage 2025
BON	Aanbiedingsbrief tweede halfjaarrapportage 2025
SAB	Aanbiedingsbrief tweede halfjaarrapportage 2025
CUR	Reactie op de eerste uitvoeringsrapportage 2026
AUA	Reactie op de eerste uitvoeringsrapportage 2026
Juni	
BZK	Doorgeleiding vastgestelde eerste begrotingswijziging 2026 Saba
SAB	Lunchoverleg met het College financieel toezicht d.d. 26 mei 2026
EUX	Overleg met het College financieel toezicht d.d. 25 mei 2026
BON	Zienswijze Cft op indeling economische categorieën
BON	Advies bij de tweede ontwerpbegrotingswijziging 2026 van Bonaire
EUX	Advies eerste ontwerpbegrotingswijziging Sint Eustatius 2026
SXM	Overleg met het College financieel toezicht d.d. 28 mei 2026
CUR	Reactie leenverzoek 2026

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999) 4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

E-mail: info@cft.cw
Internet: www.cft.cw

Juli 2026